

INVATAMANTUL

După întemeierea Țării Românești ca stat de sine stătător, crește preocuparea pentru formarea de cadre necesare organizării diferitelor servicii ale statului și conducerii bisericilor. Considerăm că și acum tot biserica a fost instituția în cadrul căreia s-au format slujitorii ei, precum și dregătorii și slujitorii centrelor mai populate, a vânilor și altele. Tinerii învățau într-o școală pe lângă mănăstirile din țară sau din străinătate. Sunt tineri care au fost trimiși la Constantinopol, ca Mihail, fiul lui Mircea cel Bătrân, pentru a studia „arta războiului”. Înapoiți în țară, bine pregătiți acești tineri vor fi participat la educarea poporului, la formarea de convingeri moral religioase. Documentele vremii ne fac dovada că știința de carte aveau și boierii țării și domnitorul. Din documentele studiate la istoricul comunei Bărcănești, aflăm că, pentru stabilirea hotarelor, voievodul, a dat, așa cum se obișnuia, boieri hotarnici care să stabilească limitele fiecărei moșii. Observăm că numele acestor boieri hotarnici au fost scrise în documentele la curtea domnească de la București sau Târgoviște, ceea ce înseamnă că ei erau cunoscuți mai dinainte, făceau parte din aparatul domnesc de hotarnici, oameni de încredere ai domnitorului, care puneau în aplicare poruncile privind stabilirea hotarelor. Ei aveau o mare răspundere față de curtea domnească. Dar spre a-și putea aduce la împlinire aceste servicii de cinste, dar și de răspundere, ei trebuiau să fie cunoscători ai meșteșugului scrierii, să știe să citească hrisoavele domnești, să le înțeleagă și în plus să aibă cunoștințe de agrimensură.

Conținutul școlii îl deducem din activitatea elevilor ei, învățarea limbii slavone, a citirii și scrierii ei, cunoașterea celor patru operațiuni aritmetice, noțiuni de cronologie și de comerț.

În sec. XVIII-lea asistăm la biruința limbii române asupra celei slavone. Nevoia neguțătorilor, meșteșugarilor, țăranilor și slujbașilor administrației ialomițene de a scrie a avut ca urmare întemeierea de școli la orașe și sate, existența lor poate fi dedusă indirect.

Conducerea statului a întemeiat școli cu dascăli plătiți de la buget, o școală la care puteau urma copiii și din păturile de jos ale poporului. Din documentele școlare se desprinde ideea stabilității dascălului, a continuității, în vederea stimulării silinței la învățătură a școlărilor și a învățătorilor, s-au folosit recompense. În general, conținutul școlii acestei epoci este religios după cum reiese din manualul didactic tipărit special pentru școală. În același timp, cel care răspundea de procesul de învățământ era mitropolitul care cerea să se găsească dascăli care să știe și cântările bisericești. Din a doua jumătate a secolului al XVIII începe să se pună accent pe caracterul laic al învățământului.

În prima jumătate a secolului al XIX-lea se hotărăște înființarea de școli naționale în orașele reședință de județ, un învățământ public de stat, prevăzându-se la buget sume pentru întreținerea școlilor din reședința de județ. Pentru o mai bună organizare a lor s-a elaborat Regulament școlar alcătuit de Eforia școlilor, care regulamentul a conceput o școală bine organizată ce a corespuns scopului urmărit, au răspândit știința de carte în rândul unei populații mai largi din lumea orașelor și a satelor.

În anul 1838, s-a trecut la organizarea școlilor publice în mediul sătesc. Ele nu au la bază nicio legiferare și au luat ființă pe baza de dispoziție dată prin circulări ale Departamentului din Lăuntru și Eforia școlilor, din 14 ianuarie 1838. Pregătirea învățătorilor urma să se facă în școala națională din Călărași. Începând cu 1838, aici se desfășoară cursuri de pregătire cu cei aleși de sate pentru a fi candidați. De acum școala națională se transformă în școală normală. Candidații trimiși la Călărași se făceau prin grija satului, a subvizorului și a subcârmuirii fiecărei plăși, cu banii de cheltuielă sau și cu merinde.

Legea pentru organizarea instrucțiunii publice din februarie 1847 precizează că scopul urmărit de învățăturile din școala comunală este „citirea slobodă și cu înțeles”, scrierea „regulată și citeață”, rugăciunile pe care trebuie să le știe „orice creștin”, cele patru lucrări ale aritmeticii, cunoștințe practice privind lucrarea pământului, creșterea vitelor și cântările bisericești. Se mai întâmplă greutăți privind localul școlii, încălzirea lui, neplata salariului învățătorului la timp de la obștea satului, ceea ce primea de la obștea satului nu ajungea învățătorului pentru a se întreține și a mai face și alte cheltuieli.

Învățătorii au căutat să insuflă elevilor mai ales dragostea de țară și neam, să le dezvolte mintea, cugetarea, să le formeze deprinderi de muncă, să scoată în evidență rolul educativ al istoriei, geografiei și al limbii române.

În timpul domniei lui A.I. Cuza, școala capătă noi impulsuri prin mai marea preocupare a statului în procesul de sprijinire și ajutorare a învățământului românesc, prin reorganizarea lui și extinderea școlilor din întreaga țară fiind pusă în funcțiune Legea Instrucțiunii din 1864. Aceasta prevedea obligativitatea și gratuitatea pentru toți copiii de ambele sexe.

În anul 1887 în școlile celor 5 foste comune existente atunci pe aceste locuri, învățau în total 253 de elevi (105 elevi în Bărcănești, 56 elevi în Speteni, 34 elevi în Eliza-Stoenești, 34 elevi în Condești și 24 elevi în Ulești), fiecare comună având câte un local de școală și câte un învățător retribuit de către locuitorii.

După doar 18 ani, în anul 1905 numărul de elevi aproape că s-a dublat, ajungând la 546 de elevi existând însă 338 de copii înregistrați care nu frecventau școala. Numărul elevilor a crescut proporțional cu creșterea populației impunându-se construcția de noi localuri de școală, fapt realizat în mai multe etape.

Majoritatea școlilor în care se învăța nu mai există deoarece erau foarte vechi și fiind construite din paiantă s-au degradat.

Școlile au fiecare o individualitate proprie dată de anul construcției, stil, spațiu, mediu și nu în ultimul rând de factorul uman (cadre didactice și elevi).

Cea mai veche clădire școlară (demolată în anul 2010), este cea a fostei Școli primare (I-IV) Speteni, în aceeași curte a fost construită o clădire nouă în anul 2007 unde funcționează Grădinița Speteni. Această școală a fost construită în stil “Spiru Haret” în anul 1903, având două săli de clasă, un hol și o cancelarie.

Școala Gimnaziala Barcanesti (corpul A), a fost construită în mai multe etape. Inițial în curtea școlii exista un local de școală construit în anul 1868, această veche clădire era amplasată aproximativ unde este acum magazia școlii. În aceeași curte a fost construit în anul 1908 un local de școală tip “Spiru Haret” cu două clase un hol și o cancelarie, construcție identică cu cea a Școlii Speteni.

În anul 1958, datorită măririi numărului de elevi, la Școala Bărcănești s-a construit în aceeași curte perpendicular pe axa școlii de la 1908, un alt corp de școală două săli de clasă plus un hol, acesta având în prelungire fundațiile pentru continuarea extinderii școlii. Fundațiile erau din beton și presupuneau construirea în continuare a unei săli de clasă și continuarea holului (aripa de sud-vest unită astfel cu clădirea construită la 1908), iar spre nord-est, în unghi drept, se dorea construirea unei noi aripi cu 3 săli de clasă, o cancelarie, o cameră pionieri și un cabinet pentru director. În ultimă instanță după ce au fost subzidite fundațiile (cele inițiale nu au fost acceptate de către specialiști) a fost extinsă construcția, în două etape (aripa de sud-vest construită în anul 1961 și aripa de nord-est construită în anul 1962). În concluzie localul principal

al Școlii Bărcănești a fost construit în patru etape în anii: 1908, 1958, 1961 și 1962.

Corpul B (Atelierul Școala), a fost construit în anul 1975 și renovat în 2009, este o clădire modernă cu etaj cu 6 Sali de clasă și Biblioteca, aici funcționează clasele de învățământ primar și Grădinița Barcanesti.

Localul Școlii I-IV Eliza-Stoenești a fost construită în două etape. Prima etapă realizată în anul 1905 a inclus o sală de clasă (amplasată spre șosea), o cancelarie și un hol. În cea de-a doua etapă a fost construită în anul 1962 cea de-a doua clasă rezultând o clădire tip "Spiru Haret". Clădirea a mai suferit modificări, astfel, la cea de-a doua clasă, construindu-se un zid interior pentru a rezulta și un spațiu pentru Grădinița Eliza. Începând cu septembrie 2016, acest local de școală a fost închis ca urmare a restringerii numărului de copii, elevii de învățământ primar au fost mutați la Localul Condești, iar copiii preșcolari au fost mutați la noua Grădinița construită în cartierul Condești (Grădinița Condești a fost inaugurată în septembrie 2016).

Școala Condești a funcționat inițial într-un local amplasat în centrul satului, local construit în anul 1911. Datorită vechimii clădirii și a faptului că numărul de elevi creștea exponențial, s-a construit în anii 1966-1967 un nou local de școală clădire ce cuprindea, trei săli de clasă, două laboratoare, cancelarie, cabinet director, hol, dependințe, etc. Clădirea are săli de clasă spațioase, fațada fiind amplasată spre sud. Începând din septembrie 2016, în acest local au fost mutate elevii de învățământ primar de la localurile Eliza și Ulești astfel ca acum în acest local elevii de învățământ primar (Școala primară Condești).

Clădirea actuală a Școlii cu clasele I-IV Ulești a fost construită în anii 1960-1961, având 2 săli de clasă, cancelarie, hol și începând din septembrie 2016, elevii au fost mutați la localul unde funcționează acum Școala primară Condești.

Clădirea în care a funcționat până în septembrie 2016 Grădinița Ulești, a fost construită în anul 1936, aici a funcționat o perioadă și Primăria Ulești.

Grădinița Condești este localul cel mai nou și mai modern, construit în anii 2015-2016, printr-un Proiect al Bancii Mondiale în parteneriat cu Guvernul României și Primăria Barcanesti, fiecare dintre ele fiind prevăzut să participe cu 1/3 din bani. De fapt, Banca Mondială și Guvernul României aveau alocați banii încă din anul 2010, dar Primăria Barcanesti a reușit să aloce partea ei de finanțare abia în anul 2015. Clădirea este foarte modernă, cuprinde 2 săli de clasă cu grupuri sanitare separate pentru fiecare clasă, cancelarie, cabinet medical, vestiare, aici funcționează Grădinița Condești cu două clase diferențiate pe grupe de vârstă.

În concluzie până în anul 2011, Școala cu clasele I-VIII Barcanesti cuprindea 3 localuri de școală, Corpul A, Corpul B (Atelierul Școala) și Grădinița Speteni, iar Școala cu clasele I-VIII Condești cuprindea 4 localuri de școală, Școala V-VIII Condești, Școala I-IV Eliza, Școala I-IV Ulești și Grădinița Ulești.

Începând din septembrie 2011, toate școlile au fost unite în conformitate cu Legea 1/2011, rezultând **Școala Gimnazială Barcanesti** cu 7 localuri de școală (Corpul A, Corpul B, Grădinița Speteni, Local I-IV Eliza, Local V-VIII Condești, Local I-IV Ulești și Grădinița Ulești), la acestea după cum am amintit se adaugă în 2016 și cel de-al 8-lea local Grădinița Condești.

Datorită scăderii drastice a numărului de copii și a cheltuielilor foarte mari, în vara anului 2016 au fost închise 3 localuri de școală, astfel **Școala Gimnazială Barcanesti** funcționează în anul școlar 2016-2017 cu 5 localuri de școală (Corpul A, Corpul B, Grădinița Speteni, Școala Primară Condești și Grădinița Condești), iar Planul de școlarizare al școlii, prevede ca și Grădinița Speteni să fie închisă din vara anului 2017 din lipsa de copii, astfel în final **Școala Gimnazială Barcanesti** va funcționa din toamna anului 2017 cu 4 localuri de școală, Corpul A cu învățământ gimnazial, Corpul B (Atelierul Școala) cu învățământ primar și preșcolar, Școala Primară Condești și Grădinița Condești.

Localurile închise vor fi reamenajate și vor primi alte destinații (la Localul Eliza va funcționa Dispensarul medical și Sala de festivități, la Localul Ulești va fi amenajat Caminul Cultural Condești, Grădinița Speteni va deveni probabil Dispensarul medical Barcanesti, iar Grădinița Ulești va avea o destinație în sfera serviciilor).

Evoluția populației școlare în perioade mai recente este descendentă datorită plecării din comună a tinerilor dar și datorită scăderii natalității. A fost o creștere treptată a numărului de elevi în perioada 1973-1977, aceasta fiind de fapt perioada în care contingentele anilor exploziei demografice (1966-1969), au început să frecventeze școala. Valoarea maximă a numărului de elevi se înregistrează în anul 1977 cu **376** de elevi la Școala Barcanesti și **358** de elevi la Școala Condești (cu tot cu elevii de la Casa de copii Condești) **un total de 734 de elevi pe toată comuna**, acest an acumulând și valorificând în cel mai înalt grad școlarizarea generațiilor născute după 1966. După anul 1977, numărul de elevi scade treptat ajungându-se la 219 elevi înregistrați la Școala Bărcănești în anul 1992. De altfel în anul 1992 s-a înregistrat valoarea maximă a numărului de elevi raportat la perioada de după anul 1989 (perioada potcomunistă), ulterior anului 1992, evoluția numărului de elevi a căpătat un caracter foarte oscilant valoarea minimă fiind atinsă în anul 1995 (177 de elevi).

Propriu zis în anul 2017, la Școala Gimnazială Barcanesti (toată comuna) mai frecvențează cursurile efectiv doar 326 de copii, mai puțin de jumătate față de anul 1977.

Numărul de cadre didactice a avut valori oscilante, mărimea efectivului, fiind influențată de numărul elevilor, alți factori care au dus la scăderea numărului de cadre didactice fiind reducerea numărului de ore de predare pe materii, modificarea normei didactice, etc. Numărul cel mai mare de cadre didactice s-a înregistrat în anul 1977 (20 de cadre didactice), iar numărul cel mai mic, s-a înregistrat în anul 1992 (11 cadre didactice).

Pentru Școala Condești, reflectarea unei evoluții a numărului de elevi și de cadre didactice este mai dificilă, datorită faptului că alături de copii proveniți din familiile din localitate, la Școala Condești învățau și copiii care proveneau de la Casa de copii școlari Condești (statisticile cuprinse în această lucrare se referă strict la populația satelor actualei comune Bărcănești). Totuși este de menționat faptul că începând cu anul 1968, în școlile din Condești învățau mai mulți elevi decât în școlile din Bărcănești, acest decalaj mărindu-se în ultimul timp (214 elevi la Condești față de 189 elevi la Bărcănești în anul 2004). Acest fapt se datorează proporției însemnate a copiilor de etnie rromă, de la școlile din Condești. După intrarea României în Uniunea Europeană, tot mai mulți copii (majoritatea rromi) au abandonat cursurile școlare plecând în țări membre ale Uniunii Europene, cu precădere în Franța, Spania, Italia și Portugalia.

În perioada 1969-1987 în satul Condești a funcționat o Casă de copii școlari, modernă. Inițial pe amplasamentul Casei de copii, a funcționat o școală de tractoriști, dar în timp, s-a renunțat în favoarea Casei de copii. Aceasta avea o amploare deosebită, cu clădiri moderne diversificate, dormitoare, săli de studiu, ateliere, cinematograf, club, cantină, bucătărie, etc., capacitatea medie fiind de 250 de copii instituționalizați. Casa de copii Condești a fost desființată în anul 1987, datorită faptului că Leagănul de copii de la Slobozia nu mai avea mulți copii, astfel, copiii de la Condești au fost mutați la Slobozia.

Figuri de dascăli

Nu putem trece peste capitolul dedicat Învățămintului fără ca să amintim, viața și activitatea unor cadre didactice care au făcut cinste învățământului ialomițean și care au învățat locuitorii mai vârstnici și mai tineri ai comunei Bărcănești. Demn de menționat sunt învățătorii care au funcționat aici, fiind fiii acestei comune. Un fiu al satului, învățător la începutul secolului a fost Marin Nicolescu.

Un alt învățător a fost Theodor Lupu care a dovedit multă putere de muncă, nivel ridicat de pedagog în procesul de instruire și educație al elevilor, atașament față de toți locuitorii comunei. Era un bun patriot; urma cu regularitate cursurile de istorie pe care Nicolae Iorga le ținea la Vălenii de Munte și reușea să însufle elevilor săi un cald patriotism. La îndemnul insistent al lui, a ieșit prima pleiadă de intelectuali ai stului ca: Gogu Vasiliu, învățător, Ilie Virgil, învățător, frații Ghiculescu și Atanasie Cărăbăneanu, ofițeri, Costică Cărăbăneanu, Popa Ștefan, Ionescu Stere, Scurtu Maria și Scurtu Victoria, Petrache Cristel, Petrache Ioana și Popa Elena, învățători, Jean Popa, preot, Gheorghe Alexe, la Școala de Aviație, Cotingă Maria, învățătoare și alții.

Alți dascăli care au făcut cinste comunei au fost: inv. Dinu Florea, prof. Comănescu Ion, prof. Mihaiu Mircea, inv. Nita Teodora, iar dintre cei care sunt în viața ne mândrim cu: profesorii Rădulescu Ciprian, Hanu Georgeta, Bărăgan Vasile, Stroe Anton, Stroe Ioana, Mihaiu Silvia, invatatoarele Dragomir Maria, Draghici Ileana Evelina, educatoarea Nichita Maria.

Demnă de menționat este perioada directorului Matei Nicolae, care a condus gospodăria școlii creând lotul experimental, livada școlii și arbuștii din curtea școlii.

Modelul de cadru didactic careia îi suntem recunoscători și care ne-a influențat cariera profesională, pentru mine rămâne profesoara de biologie, a fost foarte mult timp și directoarea școlii, Hanu Georgeta, care, fără să greșesc poate fi un „Domnul Trandafir” de sex feminin al învățământului românesc „Icoană” în fața căreia trebuie să te apleci cu cea mai mare venerație și respect pentru dragostea cu care a învățat carte multe generații de copii ai comunei Bărcănești.

SANATATEA

În comuna Bărcănești personalul medical a fost bine reprezentat de-a lungul timpului. În vechime, boierilor le plăcea să se înconjoare de personal medical calificat care avea capacitatea de a le ține companie și de a-și face datoria profesională (îmbinând utilul cu plăcutul). De asemenea, faptul că izbucneau frecvente epidemii de ciumă și de holeră cât și persistența unei mortalități infantile ridicate au determinat interesul pentru serviciile medicale de calitate.

Preocuparea boierilor pentru sectorul medical este subliniată cel mai bine prin faptul că moșierul Alexandru Fochide (proprietarul moșiei Bărcăneasca) a donat pe data de 19 septembrie 1894 o suprafață de 7281 mp de teren situat în orașul Urziceni pentru a fi construit Spitalul Urziceni (pe atunci era spital județean). Condiția pusă de Alexandru Fochide a fost ca două paturi să poarte numele familiei sale (titularul paturilor asigură mâncare bolnavilor care ocupau paturile). Așadar satele comunei Bărcănești nu duceau lipsă de personal calificat (uneori mediu, alteori superior).

Importanța ponderii asistenței medicale a crescut odată cu legea din 23 aprilie 1904 prin care județul a fost împărțit în Cercuri sanitare (pentru a fi gestionate mai ușor cheltuielile). Astfel, pe suprafața actualei comune erau 3 cercuri, reședințe de cerc fiind, comuna Speteni (care forma cercul Speteni împreună cu comuna Borănești), comuna Eliza-Stoenești (care forma cercul Eliza-Stoenești împreună cu comunele Bărcănești și Condeești) și comuna Frumușica (care forma cercul Frumușica împreună cu comunele Ulești și Axintele). Reședința cercului găzduia personalul medical, acest fapt fiind foarte important în epocă, pentru populația din comuna reședință scurtându-se timpul de intervenție față de bolnavi. În perioada interbelică în Bărcănești a profesat un foarte bun doctor de origine germană (Dr. Nansen).

După cel de-al II-lea Război Mondial, în perioada 1953-1975, în comuna Bărcănești (sat Speteni) a funcționat cu real succes o maternitate cu 5 paturi, aproape toți copiii născuți în această perioadă (anii 1953-1975) născându-se în această maternitate. Pentru comuna Bărcănești, existența unei maternități a reprezentat unul din factorii care au dus la scăderea numărului de copii decedați la naștere.

De asemenea tot în satul Speteni, funcționa un dispensar medical cu cabinete de consultație, sală de tratamente, cabinet stomatologic și o farmacie, iar în satul Ulești (la SMA Condeești), funcționa un punct sanitar (deservit prin rotație de către personalul dispensarului medical) și un cabinet stomatologic. Cadrele medicale deserveau agenții economici, instituțiile școlare și populația. Numărul personalului medical a fost oscilant în decursul timpului. Astfel în perioada 1968-1978 în comună au existat 4 medici și 6 cadre medii.

După anul 1999, clădirea în care funcționa dispensarul a fost revendicată fiind cedată moștenitorilor, astfel, dispensarul medical a fost mutat în satul Condeești în “casa agronomului” clădire duplex cu două apartamente. În prezent începând cu luna mai 2005 a mai fost înființat un dispensar medical, în “casa agronomului” din satul Bărcănești, medic primar Niculina Grigore, pacientii, cu precădere populația din satele Speteni și Bărcănești. În toamna anului 2016, sub conducerea primarului Popa Daniel a fost amenajat un Cabinet medical la localul Școlii Eliza, cabinet dotat cu condiții moderne. Tot în sfera serviciilor medicale, în comuna Bărcănești funcționează 2 farmacii (cate una în fiecare sat), care completează gama serviciilor medicale. De asemenea tot sub conducerea primarului Popa Daniel a fost amenajat în cartierul Eliza un cabinet stomatologic în anul 2016. În concluzie, în comuna Barcanesti în sfera serviciilor medicale, exista 2 cabinete medicale, 1 cabinet stomatologic și 2 farmacii.

Medicina veterinară a fost întotdeauna bine reprezentată, cu precădere în perioada regimului comunist, în comună profesau medici și tehnicieni veterinari. În prezent comuna este deservită de un medic veterinar și de 3 tehnicieni veterinari.